

Kultura Bezpieczeństwa

Nr 5/2016

Joanna Ważniewska

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Wydział Humanistyczny

Sprawozdanie z V Ogólnopolskich Warsztatów Metodologiczno-Dydaktycznych w Naukach o Bezpieczeństwie i Obronności nt. *W poszukiwaniu relacji między bezpieczeństwem i obronnością*

**A report from the 5th Polish Nationwide
Methodological and Didactic Workshops in Security
and Defence Sciences titled: *In search for relations be-
tween security and defence***

W dniach 21-22.04.2016 r. w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach odbyły się V Ogólnopolskie Warsztaty Metodologiczno-Dydaktyczne w Naukach o Bezpieczeństwie i Obronności nt.: *W poszukiwaniu relacji między bezpieczeństwem i obronnością*. Warsztaty zostały zorganizowane pod honorowym patronatem JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Warsztaty poświęcone zostały relacji między bezpieczeństwem i obronnością oraz znaczeniu bezpieczeństwa i obronności dla bezpiecznego funkcjonowania człowieka w różnorodnym środowisku społecznym. Ogółem, w Warsztatach wzięło udział 71 osób, a prelegenci reprezentujący różne krajowe ośrodki naukowe i badawcze wygłosili 13 referatów (reprezentowanych było 8 instytucji). Prezentowane referaty dotyczyły, między innymi, rozróżnienia przedmiotowego nauk o bezpieczeństwie i obronności, problemów definicyjnych pojęcia *bezpieczeństwo* i pojęcia *obronność*, tożsa-

mości nauk o bezpieczeństwie oraz relacji między bezpieczeństwem i obronnością.

Problematyka poruszana i prezentowana w referatach podczas warsztatów dotyczyła szeroko rozumianego bezpieczeństwa i obronności i była próbą ukazania spotykanych w teorii i praktyce różnych znaczeń pojęć *bezpieczeństwo* i *obronność*. Podczas warsztatów zaprezentowano ewoluowanie znaczenia tych pojęć w ostatnich latach poprzez podjęcie próby określenia tzw. „wspólnego rdzenia” znaczeniowego, czyli tego, co je łączy oraz przybliżenie dobrych praktyk dydaktycznych i badawczych odnoszących się do dwóch fenomenów społecznych, jakimi są: *bezpieczeństwo* i *obronność*.

V Warsztaty rozpoczęły się wystąpieniem prof. dra hab. Ryszarda Wróblewskiego z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, który zaprezentował referat pt.: *Rozróżnienie przedmiotowe nauk o bezpieczeństwie i nauk o obronności*, następnie prof. dr hab. Andrzej Urbanek z Akademii Pomorskiej w Słupsku w swoim wystąpieniu nt. *Tożsamość nauk o bezpieczeństwie* poruszył kwestię tożsamości nauk o bezpieczeństwie wskazując, iż tożsamość ta jest jeszcze niedookreślona. W wyżej wymienione referaty wpisywało się wystąpienie prof. dra hab. Mariusza Kubiaka z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, który w prezentacji pt.: *Pojęcia „bezpieczeństwo” i „obronność” – problemy definicyjne*, podjął próbę zdefiniowania tych dwóch pojęć. Kwestie dotyczące relacji między bezpieczeństwem i obronnością w świetle współczesnych zagrożeń przedstawił prof. dr hab. Marian Cieślarczyk z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w referacie pt.: *Relacje między bezpieczeństwem i obronnością w kontekście wąskiego i szerokiego rozumienia tych zjawisk* oraz mł. insp. prof. dr hab. Agata Tyburska reprezentująca Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie w wystąpieniu nt.: *Relacje między bezpieczeństwem i obronnością w świetle współczesnych zagrożeń*, natomiast problematykę zagrożeń bezpieczeństwa i jego poczucia podjęli dr Wojciech Czajkowski z Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego „APEIRON” w Krakowie w wystąpieniu pt.: *Poczucie bezpieczeństwa/zagrożenia a bezpieczeństwo/ zagrożenie w interpretacjach aktów komunikacyjnych* oraz dr Renata Tarasiuk z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach w referacie na temat: *Poczucie bezpieczeństwa i potrzeba obronności w świadectwach Zagłady polskich Żydów 1942-1945*.

Praktyczne aspekty dotyczące problematyki bezpieczeństwa i obronności przedstawiały referaty prof. dra hab. Zbigniewa Grzywny z Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie pt.: *Realizacja celów Strategii Bezpieczeństwa RP w działaniach administracji*, dr Teresy Szot-Gabrys z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach nt.: *Czynniki zewnętrzne i wewnętrzne kształtujące bezpieczeństwo finansowe małych firm rodzinnych*, ks. dra Sławomira Byliny z Uniwersytetu Szczecińskiego pt.: *Udział struktur kościelnych w budowaniu pokoju i bezpieczeństwa* oraz mgra Macieja Podlocha z Uniwersytetu Wrocławskiego nt.: *Rekrutacja i selekcja do Wojsk Specjalnych. Wybrane aspekty socjologiczne*.

Interesującym uzupełnieniem prezentowanych referatów były wystąpienia dra Andrzeja W. Świderskiego z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach pt.: *O psychospołecznych wskaźnikach do badania kultury bezpieczeństwa człowieka. Metodologiczne implikacje* oraz ks. dra Józefa Kozuchowskiego z Wyższego Seminarium Duchownego w Elblągu pt.: *Bezpieczeństwo człowieka: między doczesnością a wiecznością* przedstawiające problematykę bezpieczeństwa w wymiarze psychospołecznym, duchowym, transcendentnym.

Podsumowując obrady konferencyjne (warsztatowe) należy stwierdzić, iż w prezentowanych wystąpieniach i podejmowanych dyskusjach przez przedstawicieli różnych instytucji i środowisk naukowych zaprezentowano relacje między bezpieczeństwem i obronnością w kontekście wąskiego i szerokiego rozumienia tych zjawisk oraz podjęto próbę określenia tożsamości nauk o bezpieczeństwie i nauk o obronności uwzględniając współczesne szanse, wyzwania i zagrożenia pojawiające się w państwie oraz przestrzeni społecznej. Podczas obrad zwrócono również uwagę na prowadzone badania teoretyczne i empiryczne w obszarze problematyki szeroko rozumianego bezpieczeństwa, podkreślając ich istotne znaczenie dla rozwoju nauk o bezpieczeństwie i nauk o obronności.

Tezy prezentowane podczas V Warsztatów oraz końcowe podsumowania i wnioski mogą w sposób istotny przyczynić się do uporządkowania i usystematyzowania funkcjonujących od kilku lat (od 2011 roku) w Polsce dwóch nowych dyscyplin naukowych jakimi są *nauki o bezpieczeństwie* i *nauki o obronności*. W wielu uczelniach w naszym kraju otwierane są nowe kierunki studiów związane z *bezpieczeństwem* i *obronnością*. Dydaktycy i badacze problemów *bezpieczeństwa* i *obronności*, ale także prawodawcy i praktycy odpowiedzialni za *bezpieczeń-*

stwo i *obronność* nie zawsze jednoznacznie rozumieją oba te pojęcia oraz zależności między nimi, co nie ułatwia procedury stanowienia prawa i wykorzystywania w praktyce jego przepisów. Taka sytuacja wpływa na obniżanie efektywności pracy dydaktycznej na kierunkach studiów poświęconych *bezpieczeństwu* i *obronności*, a także utrudnia prowadzenie badań w obu tych sferach działalności człowieka, dlatego też niezwykle istotne znaczenie posiadają prowadzone w tym zakresie debaty, seminaria i konferencje naukowe. Tematyka prezentowanych V Warsztatów w sposób istotny wpisuje się w nakreśloną sytuację problemową i może stanowić inspirację dla praktyków i badaczy zajmujących się problematyką szeroko rozumianego bezpieczeństwa i obronności do prowadzenia dalszych badań w tym zakresie.

Dr Joanna Ważniewska – Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach.